

ΣΗΜΕΙΩΣΕΙΣ ΕΝΟΣ ΗΜΕΡΟΣ

Η ἀπελευθέρωσις τῶν Ἀγίων τόπων.— Γάζα, Ἱερικώ, Ἰόππη, Ἱερουσαλήμ.— Ἡ γυναικεία χειραφέτησις.— Δακτυλογράφοι, γραφεῖς, τμηματαρχίαι.— Φροῦ-φροῦ.— Καὶ εἰς τοὺς αἰθέρας.— Ἡ πρώτη Ἑλληνὶς ἀεροπόρος.— Ἡ καλὴ ἡμέρα καὶ ἡ δεσποινὶς Καλημέρη.— Ἐξωραϊσμός ἀντικαλλιτεχνικός.— Ἀρχιτεκτονικὴ σχολή.— Ἀσυλον παιδῶν.— Ἡ Βιβλιοθήκη τοῦ Μουστοξόδου.

στιανισμοῦ. Ἡ ὠχρὰ ἡμισέληνος δύνει ἐκεῖ, ὅπου ὁ ἥλιος τῆς Ἐλευθερίας καὶ τῆς Δικαιοσύνης ἀνέτειλε φωτοβόλος.

ΡΟΧΩΡΟΥΝ τὰ Ἀγρικὰ στρατευματα ἐν Παλαιστίνῃ καταλαμβάνοντα τοὺς Ἱεροὺς τόπους. Ἡ Γάζα, ἡ Ἱερικώ περιήλθον ὑπὸ τὴν κατάκτησιν των. Βαίνουν ἤδη πρὸς τὴν Ἱερουσαλήμ. Χριστιανοὶ ἀπελευθερώνουν τὴν κοιτίδα τοῦ Χριστιανισμοῦ.

Ἡ χειραφέτησις ἥτις ἀπὸ ἐτῶν ἤρchiσεν ἐν Ἀθῆναις ἰδεολογικῶς ἀπὸ τὰς στήλας μιᾶς γυναικείας ἐφημερίδος διὰ νὰ καταλήξῃ εἰς ψευτεπιδείξεις ἐλευθερίας τῶν κυριῶν, ἐκτραπέῖσα οὕτω τοῦ ἀληθινοῦ σκοποῦ τῆς χειραφέτησεως, ἥτις εἶναι ἡ ἀπελευθέρωσις τῆς γυναικὸς ἀπὸ τὴν δουλείαν τῶν προλήψεων καὶ ἀπὸ τὸν ἐγωϊσμόν τοῦ ἀνδρός, ἐλ' ἐσχάτων ἐξεδηλώθη εἰς τὴν πραγματικὴν ἐλευθερίαν τῆς γυναικὸς, ἥτις εἶναι ἡ καὶ ἐκτὸς τοῦ οἴκου ἐργασία. Γὰρ Ὑπουργεῖα, αἱ Τράπεζαι, δημόσια καὶ δημοτικὰ καταστήματα, κατεκλύσθησαν ἀπὸ κυρίας καὶ δεσποινίδας. Ἡ δακτυλογραφία ὑπῆρξεν ἡ πρώτη ἀφορμὴ εἰσόδου τῶν γυναικῶν εἰς τὸν τέως ἀπηγορευμένον χῶρον τῶν ὑπουργικῶν γραφείων. Βαθυηδὸν αἱ δακτυλογράφοι ἔγιναν γραφεῖς, γραμματεῖς, ἀποβλέπουσαι ἤδη—διατὶ ὅχι;—καὶ εἰς τὴν θέσιν τμηματαρχίας. Οἱ ἄρρενες συνάδελφοι, οἵτινες μετὰ τινος ἀνησυχίας παρακολουθοῦν τὸ φροῦ-φροῦ τῶν ποδογύρων εἰς τὰ ἀχάριστα καὶ πεζότατα ἔργα τῆς ὑπαλληλίας, δὲν ἠμποροῦν νὰ ἀποκρύψουν ὅτι αἱ γυναῖκες ὡς ὑπάλληλοι δὲν ὑπολείπονται τῶν ἀνδρῶν. Καὶ κατ' ἐπισσότερον. Ἐν τῇ διεξαγωγῇ τῆς ὑπηρεσίας πρόθυμότεραι εἶναι, εὐπειθέστεραι, φιλεργότεραι καὶ—ἐπίσης σπουδαῖον—εὐγενεῖς πρὸς τοὺς ἐπισκέπτας. Ὑποτιοῦντο οἰωνοὺς ἢ Ἑλληνὶς ἐξησφάλισε τὴν ἐπαρκειαν τῆς ζωῆς, χαράσσουσα εἰρηγνικώτατα νέους δρόμους εἰς τὴν λεωφόρον τῆς Προόδου.

Ἀλλὰ θὰ περιορισθῇ μόνον ἡ δρᾶσις τῆς εἰς τὰ ἀσφυνκτικὰ ὅρια τῶν τεσσάρων τοίχων ἐνὸς γραφείου ἢ τὰ ἀνήλια βάθη τῶν ἐργοστασίων; Μία δεκαοκταέτις κόρη ἀνωτέρου ὑπαλλήλου, ὕψωσε πρώτη μετὰ θάρρους τὴν σημαίαν τῆς γυναικείας δρᾶσεως πρὸς

ὕψηλότερα ἰδεώδη. Ἡ κατάντησις τοῦ ἀέρος δὲν ἀφῆς κεν ἀσυγκίνητον μίαν νεαρὰν Ψαρριανήν. Εἶδε ὅτι τὸ δίπλωμα τοῦ Ἀρσακείου ἦτο διὰ τὰς σημερινὰς περιστάσεις ἓνα ἄχρηστο χαρτί. Καὶ μετὰ τὴν ἀνταξίαν τῶν παραδόσεων τῆς ἡρωϊκῆς πατρίδος τῆς, ἐξήγησε νὰ καταταχθῇ εἰς τὸ Ἀεροπορικὸν σῶμα. Εὐρέθη ὑγεσιώτατη, ὑπέστη δὲ τὰς δοκιμασίας τῶν πτήσεων μετὰ ζηλευτοῦ θάρρους. Τὸ ὄνομά της—Διονυσία Καλημέρη—θὰ χαραχθῇ ἤδη εἰς τὴν ἱστορίαν τῆς γυναικείας δρᾶσεως, ἵνα ἀργότερα—τίς οἶδε—λαμπρύνῃ καὶ τὴν πολεμικὴν ἱστορίαν. Ἄς ἐλπίσωμεν ὅτι θὰ φανῇ ἀνταξία τῶν πόθων τῆς, ἡ δεσποινὶς Καλημέρη. Ἡ καλὴ μέρα, ἄλλως τε, ἀπὸ τὸ πρῶτ' φαίνεται...

Ἡ μανία τοῦ ἐξωραϊσμοῦ καταντᾷ ἐνίστε ἱεροσυλία. Ὅτι γίνεται μετὰ τὰς παλαιὰς εἰκόνας τῶν ἐκκλησιῶν, αἱ ὁποῖαι ξαναβάφονται, διεπράχθη ὑπὸ Ἀνωτάτου Ἰδρύματος εἰς βάρος τινῶν ἀγαλμάτων. Δύο ἐργάται «μετὰ σπάτολες, μετὰ λίμες, μετὰ ἀρίδες, μετὰ κελεμάνια» ἔξυσαν καὶ ἐσκάλισαν τοὺς πρὸ τοῦ Πανεπιστημίου ἀνδριάντας τοῦ Ρήγα Φεραίου, τοῦ πατριάρχου Γρηγορίου καὶ τοῦ Κοραῖ, διὰ νὰ λείψῃ ἡ κιτρινάδα ἣν προσέδωκεν εἰς αὐτὰ ὁ χρόνος. Ἀφοῦ ἐχρωμάτισαν τὸ κτίριον ἔπρεπε νὰ λευκανθοῦν καὶ τὰ ἀγάλματα, ὥς ἐὰν ἦσαν σκαλοπάτια εἰσόδου. Εἶναι λυπηρὸν διότι ἀπὸ ἀνθρώπων πολιτισμένων, ἀφοῦ ἀνήκουν εἰς τὸ Πανεπιστήμιον, ἐδόθη διαταγὴ «φρεσκαρίσματος» ἀνδριάντων. Εἶναι τὸ φρεσκαρίσμα αὐτὸ πραξικόπημα κατὰ τῆς Τέχνης. Ἀγνοοῦν οἱ ἴσοφοι τῆς Συγκλήτου ὅτι ἀκριβῶς ἐν κιτρίνισμα τῶν μαρμαρίων ἀγαλμάτων εἶναι κατὰ τοῦ πρὸς νὰ τὸ σεβώμεθα; Εἶναι ὁ φωτοστέφανος τῆς ἱστορίας, τὸ φιλίημα τῶν χρόνων τὸ ὁποῖον ἀφῆκε τὰ ἔχρη τῆς διαβάσεώς του, προσδίδον οὕτω εἰς τὸ μάρμαρον κατὰ τὸ μεταχολικόν, τὸ μεγαλοπρεπές, τὸ ἐνδοξόν;

Ἡ μελετωμένη ἵδρυσις Ἀρχιτεκτονικῆς σχολῆς ἐν τῷ Πολυτεχνεῖῳ ἦτο ἐπιβεβλημένη. Ἄν καὶ ἀργὰ ἰδρύνεται, πρέπει νὰ χαιρετισθῇ ἐνθουσιωδῶς. Ἡ πόλις τῶν μεγάλων παραδόσεων τῆς ἀρχιτεκτονικῆς, ἡ ὁποία ἐχάρισεν εἰς τὸν κόσμον ὅλον πρότυπα οἰκοδομικοῦ κάλλους, δὲν εἶχεν ἀρχιτεκτονικὴν σχολὴν καὶ οἱ σπουδασταὶ προσέφευγον εἰς ξένας σχολάς. Αἱ Ἀθῆναι, ἐξελισσόμεναι ὁλοῦν εἰς μεγαλοῦπολιν, παρουσιάζουν ἓνα τραγέλαφον ἀρχιτεκτονικόν. Ἀρκεῖ νὰ σταθῇ τις εἰς τὴν πλατεῖαν τοῦ Συναγῆματος καὶ νὰ κυττάξῃ τὰς γύρω οἰκοδομὰς. Ἡ τὴν ὁδὸν Σταδίου νὰ ἴδῃ τις ἢ τὰς Ἀθηναϊκὰς ἐν γένει οἰκοδομὰς, τὰς ἀκαλασθήτους καὶ ἐστερημένας κάθε συνθήκης εὐμαρείας καὶ ὑγιεινῆς. Καὶ τοῦτο διότι εἰς τὴν οἰκοδομὴν ὅλοι συνεργάζονται, ὁ ἐργολάβος, ὁ ἰδιοκτήτης, ἡ οἰκοδόποινα, ὁ κτίστης καὶ μόνον ὁ ἀρχιτέκτων λείπει. Ἐκεῖνο δὲ τὸ ὁποῖον πρωτίστως λείπει ἀπὸ τῆς Ἀθήνας εἶναι ὁ γνήσιος ἑλληνικὸς ρυθ-

Ἡ Δεσποινὶς Dauvray. Ἡθοποιὸς τῆς «Γαλλικῆς Κωμωδίας»
Εἰς τὴν Marise («Πάνθεον»)

μός. Ἄς ἐλπίσωμεν ὅτι ἡ ἰδρυσις πλήρους ἀρχιτεκτονικῆς σχολῆς ὥς καὶ προπαρασκευαστικῆς τοιαύτης διὰ τοὺς τεχνίτας, θὰ προσδώσῃ ἐφεξῆς εἰς τὴν κοινωνικὴν ζωὴν τὴν καλαισθησίαν, τὴν σχολιμότητα, τὴν συμμετρίαν, τὴν χάριν, τὴν ἐκφρασιν τὴν ὁποίαν ἐν οἰκοδόμημα πρέπει νὰ ἔχῃ.

✽

Χάρις εἰς τὸν γενναιοδωρον κ. Ἐμπεριῶικον αἱ Ἀθηναὶ θὰ ἀποκτήσουν προσεχῶς ἐν ἴδρυμα, ὑπὸ πᾶσαν ἔποψιν πολῦτιμον, «Ἄσυλον παίδων ἀστέγων». Οἱ δρόμοι εἶνε γεμάτοι ἀπὸ γαβριάδες τῶν ὁποίων κανεὶς δὲν γνωρίζει τὴν ζωὴν. Πῶς διατῶνται, πῶς τρώγουν καὶ ἰδίως πῶς κοιμοῦνται. Ὁ συναγελασμός ὄχι μόνον ἀνθυγεινὸς εἶνε, ἀλλὰ καὶ ἐπικίνδυνος ὑπὸ ἠθικὴν ἔποψιν. Ἐμφάζεται εἰς τοὺς μικροὺς ἀλήτας τὸ μικρόβιον τοῦ μεγάλου ἐγκληματίου. Ὅταν αὐτοὶ στεγασθῶν καὶ λάβουν κάποιαν πρακτικὴν μόρφωσιν, ἡ Πολιτεία ἔχει νὰ κερδίσῃ τιμίους πολίτας καὶ εὐόρκους στρατιώτας. Τὸ μέγα αὐτὸ κέρδος ὑπόσχεται τὸ ἰδρυόμενον Ἄσυλον.

Μία ἐφημερὶς τῆς Κερκύρας ἀναγγέλλει ὅτι μὲ τὴν ὁκᾶν, ἡ ἀκριβέστερον μὲ τὴ λίτρα, ἐπωλήθη ἡ βιβλιοθήκη τοῦ Μουστοξύδου, ἡ περιέχουσα πολῦτιμα συγγράμματα, διὰ νὰ τυλίσσονται μὲ αὐτὰ μικρίδες. Ἡ εἶδησις αὕτη προσενεῖ κατάπληξιν. Βιβλιοθήκαι αἱ ὁποῖαι ἔπρεπε—καὶ δὲν θ' ἀπαιτεῖτο μεγάλο ποσὸν ἀφοῦ πωλοῦνται μὲ τὴν ὁκᾶ—νὰ γίνων κοινὸν κτῆμα καὶ νὰ πλουτισθῶν αἱ ἐλάχισται ἐπαρχιακαὶ βιβλιοθήκαι, σκορπίζονται εἰς τοὺς τέσσαρας ἀνέμους. Ἀλλὰ καὶ ἡ βιβλιοθήκη τοῦ Ρωμανοῦ ἐπωλήθη ἐκτὸς τῆς Κερκύρας—προσθέτει ἡ αὕτη ἐφημερὶς—τὰ δὲ χειρόγραφα τοῦ Πολυλά εἶνε καὶ αὐτὰ χαμένα, ἴσως διὸ παντός.

Δὲν εἰξεύρωμεν καὶ ἡμεῖς πῶς νὰ διερμηνεύσωμεν τὴν λύπην, διὰ τὴν ἀδικαιολόγητον αὐτὴν ἀποργίαν πρὸς τὰ γράμματα ἀκριβῶς ἐκείνων, οἱ ὁποῖοι ἐτάχθησαν διὰ νὰ τὰ προστατεύουν.

ΔΑΦΝΙΣ

